

סדר הפרקים

כרך ראשון

15	פרק ראשון – מבוא – אלוני ובני דורו	
15	1.1 הסיפורים והדפסתם	
19	1.2 חלוקת הסיפורים לפי נושאים וצורתם	
20	1.3 הביקורת על הסיפורים המוקדמים	
23	1.4 הביקורת על "סיפורי השכונה"	
26	1.5 שאלות לעיוננו	
28	1.6 שלושה טיעונים והדגמתם	
31	פרק שני – רקע כללי – זיקת דור תש"ח למלחמה	
31	2.1 דור המלחמה	
34	2.2 סבל הירושה ומחיר המלחמה	
39	2.3 המלחמה והמחאה	
44	2.4 למה תש"ח ולמה מלחמה	
50	2.5 העדות הרפורטז'ית-סימבולית כחלק מהמגמה החברתית	
52	2.6 "גיבור תש"ח"	
56	2.7 הסגנון הכרוני, הסנטימנטאלי והקומי כחלק מהמגמה החברתית	
59	2.8 אחרי המלחמה	
66	2.9 בין עבר להווה	
69	2.10 שירת התוגה והמחאה	
77	2.11 הכשלון ההרואי ומשבר הנושא	
83	פרק שלישי – מאמרי אלוני כחלק מגילויי המרירות אחרי תש"ח	
83	3.1 "היתה איזו מרירות"	
86	3.2 ערך האמת והלוחמים	
89	3.3 הקוראים הצעירים ועיצוב המציאות החברתית	
94	3.4 הצעירים ודור ההורים	
100	3.5 הרשימות הקולנועיות וזיקותיהן לסיפורים	
105	3.6 הרשימות ב"דבר השבוע" בשנים 1957-1959	
109	פרק רביעי – טראומת המלחמה בסיפורים האקטואלים	
109	4.1 סיפורי המלחמה בסיפורים חברתיים	
114	4.2 הסמליות והיצוגיות	
118	4.3 הדמויות וההתרחשויות	
129	4.4 יצירת הדרמטיזציה והמתח	
134	4.5 הבריחה מן המועקה וזיקותיה למחאה החברתית	
145	4.6 המפגש עם האויב בסיפורים	
151	4.7 סיפורי העניים בעיר והמלחמה	

	4.8	הארת חמישה סיפורי מלחמה ריאליסטיים וזיקותיהם
156		לסיפורת בת הזמן
	4.8.1	"פחדים"
156	4.8.1.1	רקע כללי
161	4.8.1.2	על זיקת ה"גיבור" לחבריו
164	4.8.1.3	על הסמליות וזיקתה למסר החברתי
	4.8.1.4	השוואת היבטים תימאטיים ב"פחדים"
170		ובסיפורי תש"ח האחרים
187	4.8.2	"דברים שלא נכתבו בעתון היומי"
	4.8.2.1	הסיפור הריאליסטי-רפורטאז' ומחאתו החברתית
187		– רקע כללי
193	4.8.2.2	מבנה הסיפור וגילויי המחאה שבו
196	4.8.2.3	בין "דרך האש" ל"דברים שלא נכתבו בעתון היומי"
197	4.8.3	"נערה באפודה ירוקה"
197	4.8.3.1	הסיפור הריאליסטי ומחאתו החברתית – רקע כללי
201	4.8.3.2	בין ההזייה למציאות
203	4.8.3.3	העיר והשיפוט החברתי בקפה
	4.8.3.4	הקפה בסיפורת הישראלית בסוף הארבעים
206		ותחילת החמישים
209	4.8.3.5	המחאה כלפי המלחמה
210	4.8.4	"בעדנה עורה לבי"
210	4.8.4.1	ההתנגשות בין הגיבור לסובביו
214	4.8.4.2	הדיאלוג הסטראוטיפי וזיקתו למגמה החברתית
215	4.8.4.3	המגמה ההומוריסטית סימבולית בסיפורים
217	4.8.4.4	הקינטורים והקללות והאפקט הקומי שהם מעוררים
220	4.8.4.5	זיקת הסמליות למגמה החברתית
225	4.8.4.6	בין "בעדנה, עורה לבי" לסיפורים בני זמנו
229	4.8.4.7	ההימלטות אל הטוהר והמרחק ממנו
231	4.8.5	"השנים הטובות"
231	4.8.5.1	רקע כללי
241	4.8.5.2	בין "השנים הטובות" לסיפורי זמנו
257		פרק חמישי – רקע כללי לסיפורי העולים
257	5.1	מוטיב היקלטות העולים בספרותנו
263	5.2	מוטיב העולה בסיפורי המלחמה של אלוני
268	5.3	הארת שני סיפורי עולים
268	5.3.1	"אנשים אחים"
268	5.3.1.1	מצוקות הדמויות וזיקותיהן למחאה החברתית
	5.3.1.2	ההתנגשות החיצונית בין הגיבור והזולת
272		והסולידאריות עמו

277	.....	"ההפגנה" 5.3.2
277	.....	מבנה הסיפור ותוכנו 5.3.2.1
280	.....	הסמליות 5.3.2.2
281	.....	רגשי אשמה 5.3.2.3
281	.....	הבריחה מן המצוקה 5.3.2.4
282	.....	הסיפור החברתי 5.3.2.5
283	.....	המחאה החברתית כלפי הוותיקים 5.3.2.6
286	.....	הסגנון הרגשי 5.3.2.7
287	.....	ההנגדה והדרמטיזציה 5.3.2.8
290	.....	בין הנראה למציאות 5.3.2.9
290	.....	בין "ההפגנה" ו"אנשים אחרים" 5.3.2.10
293	.....	בין "ההפגנה" לבין "תמונת ערב" 5.3.2.11
295	.....	בין "ההפגנה" לסיפורי העולים בני הזמן 5.3.2.12
131	.....	פרק ששי – "אשה עירומה בגשם" – סיפורי הילדות והאקטואליה
6.1	.....	סיפור הילדות הראשון של אלוני וזיקתו לסיפורי ילדות
131	.....	ולסיפורים האקטואליים
134	.....	סיפור ביוגרפי 6.2
135	.....	ההתנגשות בין "הגיבור" וסביבתו 6.3
138	.....	סיום הסיפור וזיקתו לסיפוריו החברתיים של המחבר 6.4
139	.....	זיקת סיפור הילדות לסיפורים האחרים ובמיוחד ל"פחדים" 6.5
132	.....	פרק שביעי – סיפורים ומחזות שתרגם אלוני
132	.....	הסיפורים המתורגמים וזיקותיהם לסיפורים המקוריים 7.1
131	.....	פרק שמיני – הסיפור הסאטירי
8.1	.....	רקע כללי – "הקמליון" ו"סטירת לחי לגברת הררי" 8.1
8.2	.....	"סטירת לחי לגברת הררי" 8.2
8.2.1	.....	אופי הסאטירה בסיפור 8.2.1
8.2.2	.....	השיפוט החברתי 8.2.2
8.2.3	.....	האנושי באפיון הגיבורה 8.2.3
8.2.4	.....	על הסמליות 8.2.4
8.2.5	.....	בין גברת הררי – לנערות בסיפורים אחרים 8.2.5
8.2.6	.....	בין גברת הררי לבין "החברה ליובה ברקאית" לאהרן מגד 8.2.6
132	.....	פרק תשיעי – האגדות האלגוריות של 1950
9.1	.....	רקע כללי: הסיפור האגדתי ו"דור תש"ח" 9.1
9.2	.....	הסיפור האלגורי של אלוני – התפתחות ב-1950 9.2
9.3	.....	קשיי הגדרת הסיפור האלגורי 9.3
9.4	.....	שני סוגי אלגוריות 9.4
9.5	.....	המגמה האלגורית ב"סיפורי המלחמה" וב"עוקבים אחרי בחצות הלילה" ... 9.5

375	.....	9.6	"הנתרן הנפלא" – רקע כללי
377	.....	9.6.1	הנתירה
378	.....	9.6.2	הפואנטה ומשמעותה
381	.....	9.6.3	"תפקידו החברתי" של הסגנון
382	.....	9.6.4	המסר האישי באלגוריה
384	.....	9.6.5	מצוקת הנתרן וזיקתה למצוקת הצייר הצעיר
386	.....	9.6.6	הניתור וזיקתו למצוקה בסיפורים אחדים
390	.....	9.6.7	משיכת אלוני לניתור ולקרס
392	.....	9.7	"אהבתו ומותו של הצייר הצעיר" – רקע כללי
393	.....	9.7.1	זיקת התיאור והדיאלוג לכיסופי הגיבור
395	.....	9.7.2	הדיאלוג
396	.....	9.7.3	בין הגיבור לסובביו
400	.....	9.7.4	המגמה האלגורית
404	.....	9.7.5	בין "אהבת צללים" ל"אהבתו ומותו של הצייר הצעיר"
405	.....	9.8	"המשורר, החייל והאיכר"
409	.....	9.8.1	הערכת האגדה

כרך שני

- פרק עשירי – יצירתו המקראית של אלוני 425
- 10.1 רקע כללי: בין הסיפור ההיסטורי והסיפור המקראי 425
- 10.1.1 הסיפורת ההיסטורית ו"דור בארץ" 431
- 10.1.2 עדויות המחבר על יצירתו המקראית בשנים 1950-1953 437
- 10.1.3 הזיקה למקרא בסיפורת האקטואלית כאמצעי דרמטי, קומי וחברתי 441
- 10.2 "הממזר" 444
- 10.2.1 רקע כללי 444
- 10.2.2 המגמה החברתית והאישית 447
- 10.2.2.1 גלויי המצוקה 447
- 10.2.2.2 מוטיב בת יפתח 448
- 10.2.2.3 נקודת הראות החילונית 449
- 10.2.2.4 המגמה החברתית 450
- 10.2.3 בין "הממזר" ו"הרדיפה" 451
- 10.2.3.1 השיפוט החברתי בסיפור "הממזר" 452
- 10.2.4 ההתייחסות למלחמה 456
- 10.2.5 מוטיב הדמות השואפת להנהיג 458
- 10.2.6 המסר החברתי האקטואלי 459
- 10.2.7 ההשוואה כאמצעי להערכת "הסיפור ההיסטורי" 461
- 10.2.8 בין "הממזר" לבין "על האדמה הרעה הזאת" לעמוס עוז 467
- 10.3 "עלייתו של אלישע" 473
- 10.3.1 הרקע לסיפור המעשה וזיקתו למגמה החברתית 475
- 10.3.2 בין "עלייתו של אליהו" ל"עלייתו של אלישע" 480
- 10.3.3 השיפוט החברתי של המחבר 488
- 10.3.4 על מוטיב החלום בין "סיפור בעל פה" לבין "עלייתו של אלישע" 505
- 10.3.5 הזיותיו של אלישע 508
- 10.3.6 רקע ומדגם לאיפיון יחסי צעירים-מבוגרים 512
- 10.3.7 הגילויים והתיפקודים של העימות בין הצעיר לבין הזקן בסיפורים המקראיים 523
- 10.3.8 רקע למוטיב ההזייה 531
- 10.3.8.1 דוגמאות למוטיב המראה החיצוני 534
- 10.3.8.2 העימות בין הצעיר והזקן בסיפור 537
- 10.3.9 רקע כללי על המראות בסיפורים המקראיים 543
- 10.3.9.1 מראות הגיבור ב"עלייתו של אלישע" 545
- 10.3.10 שיפוטו החברתי של אלישע 550
- 10.3.11 זיקת אלישע לאליהו והשפעתה על שיפוטו החברתי 551

557	10.3.12	בין בני הנביאים
	10.3.12.1	הריגת אליהו כ"שיא" בשיפוטו החברתי-מוסרי
552		של אלישע
570	10.3.13	שיפוטו החברתי של אליהו
	10.3.14	דוגמאות לקירבה ולשוני בין מחאתו של אליהו
576		למחאתו של יגאל בסיפור "פחדים"
	10.3.15	בין מחאתו של אליהו למחאתו של אפרים גיבור
580		סיפורו של ס. יזהר "אפרים חוזר לאספסת"
584	10.3.16	שיפוט בני הנביאים
587	10.3.17	שיפוט הגיבורים והמשטר על ידי הדמויות ביריחו
594	10.3.18	מצוקת הדמויות וזיקתן למגמה החברתית
	10.3.18.1	מצוקת אליהו
	10.3.18.2	שיממון הדמויות המשניות וזיקתן למגמה החברתית
	10.3.18.3	שיפוטן החברתי של הנשים על ידי המחבר
607	10.3.19	מוטיב הכסף וזיקתו למגמה החברתית
614	10.3.20	מוטיב הגורל הסמוי והשפעתו – רקע כללי
616	10.3.20.1	השפעת הגורל הסמוי ב"עלייתו של אלישע"
618	10.3.21	הדיאלוג – וזיקתו למגמה החברתית
629	10.3.22	זיקת התאורים והדימויים לדרמטיזציה ולאפיון הדמויות
637	10.3.23	זיקת הסמליות למגמות האישיות והחברתיות שבסיפור
662	10.3.24	הערות ביקורת
671		פרק אחד-עשר – הסיפורת הסמלית של 1956
671	11.1	רקע כללי
672	11.1.1	האגדה והאבסורד
673	1.2	"סיפור מלחמה"
673	11.2.1	מלחמה כמשחק
675	11.3	"סיפור מדיני"
675	11.3.1	המחאה כלפי השליט ונשלטיו
676	11.3.2	תסביך המלך בסיפורים הריאליסטיים
678	11.3.3	תדמיתו המציאותית והספרותית של המלך
	11.3.4	מלך מטורף ויחסו לאסירים ודה בנאליזציה של
681		הארכיטיפ הסמלי
683	11.3.5	אגדה גרוטסקית
685	11.3.6	המסר החברתי סמלי
688	11.3.7	בין "סיפור מדיני" ל"שירת אדוניבזק"
690		פרק שנים עשר – רקע כללי ל"סיפורי השכונה"
	12.1	תיפקודי "ספרות הילדות" בסיפורת העברית החדשה
690		ובמיוחד בזיקתם ל"דור בארץ"
690	12.1.1	האנאלוגיה החברתית

692	.....	בין "גן העדן האבוד" לשיחזור הממשי	12.1.2
694	.....	בין שיבה מאוחרת לתאור הילדות מנקודת מבטו של ילד	12.1.3
696	.....	בין סיפור זכרוני, דיווח "אוטוביוגרפי" וסיפור ילדות אמנותי	12.1.4
697	.....	שורשי האמן	12.1.5
697	.....	הילדות והפרדוקס	12.1.6
698	.....	המחאה החברתית והמיתפיזית	12.1.7
700	.....	הגיל הצעיר וסיפורי הילדות	12.1.8
702	.....	אפשרויות שונות	12.1.9
703	.....	ערכי דור בארץ ו"דור המדינה"	12.1.10
706	.....	גיוון ספרותי	12.1.11
707	.....	כיצד צמחו ונוצרו סיפורי השכונה?	12.2
709	.....	השכונה	12.3
709	.....	השכונה כדגם חברתי בספרותנו	12.3.1
710	.....	הילד	12.4
714	.....	זיקת "אכזר מכל – המלך" לסיפורי השכונה	12.5
716	.....	בימות הפירסום וסיפורי השכונה	12.6
718	.....	דברי אלוני ואופי הסיפורים	12.7
720	.....	אנשים עממיים בשכונה	12.8
721	.....	הסמליות	12.9
723	.....	המלחמה מבעד לנקודת מבטם של ילדים	12.10
727	.....	העיר וסיפורי השכונה	12.11
731	.....	המקרא והיהדות וסיפורי השכונה	12.12
736	.....	סיפורי הילדות והחוויה האינטלקטואלית	12.13
738	.....	האמן והמילים	12.14
739	.....	האינטימיות	12.14.1
740	.....	גיבור יוצא דופן	12.15
741	.....	בין סיפור ילדות "ריאליסטי" לסיפור ילדות "פנטסטי"	12.16
743	.....	בין אימה וגיחוך	12.17
745	.....	הקומיות שבטיפוסים ובשמותיהם	12.17.1
748	.....	מיתוס ואנטי מיתוס	12.17.2
749	.....	התעוררות המיניות והיצריות בסיפורים	12.18
752	.....	הדימויים וזיקותיהם לדרמה החברתית	12.19
753	.....	הדיאלוג	12.20
758	.....	בין ציור ושירה לבין סיפורי השכונה	12.21
759	.....	ממעלות הסיפורים	12.22
		היבטים אחדים ב"סיפורי השכונה" וזיקותיהם	12.23
761	.....	לסיפורי הילדות והעיר בני הזמן	
761	.....	"תמונת ערב" – רקע כללי	12.23.1
763	.....	"קיץ אחרון" – רקע כללי וזיקה לסיפורים האחרים	12.23.2
767	.....	זיקת הסיפור לסיפורת "דור בארץ"	12.23.2.1

768	.....	"קיץ אחרון" כסיפור קומי	12.23.2.2
771	.....	"חייל טורקי מאדירנה"	12.23.3
		בין "מספר עד" ל"מספר גיבור"	12.23.3.1
771	.....	ובין סיפור ריאליסטי לסיפור סוריאליסטי	
776	.....	מדוע מצחצח הנעלים?	12.23.3.2
779	.....	הרקע לסיפור "חייל טורקי מאדירנה" ומאפיניו	12.23.3.3
788	.....	המלחמה בתוך המלחמה	12.23.3.4
795	.....	סכימת "המטורף" המקסים בסיפורי הזמן	12.23.3.5
801	.....	התיקונים כאמצעי להכרת הסיפור	12.23.3.6
807	.....	"הינשוף"	12.23.4
809	.....	"הינשוף" ומראות הנוף	12.23.4.1
811	.....	"שמיל" – מסיפור פשטני למורכב	12.23.5
811	.....	בין "סיפור על חורבן העולם" ו"שמיל"	12.23.5.1
814	.....	הערה על "להיות אופה"	12.23.6
816	.....	"בחזרה מן העיר"	12.23.7
816	.....	הסיפורת הסמלית	12.23.7.1
819	.....	הזרות בעיר	12.23.7.2
824	.....	הצגה בתוך הצגה	12.23.7.3
831	.....	סיכום וביקורת	
851	.....	ביבליוגרפיה נבחרת	